

**אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדע המדינה**

חברה, תרבות ופוליטיקה בעידן החדש 1500 - 2000 (71-003-88)
פרופ' עמיקם נחמני
קורס חובה (שנה א') – סמ"ב (2 ש"ש פעמיים בשבוע) – ב.א. תשס"ז

שעת קבלה: יום א' 15-16
טלפון: 03-5318158
nachma@mail.biu.ac.il

תיאור ומטרת הקורס

הקורס עוסק בהיבטים המרכזיים של החברה, הפוליטיקה והתרבות העולמית בעידן החדש. מטרתו להקנות הבנה בתהליכים שעצבו את המדינה המודרנית ותרבותה. הוא יתמקד בתקופות ואירועים בעלי חשיבות אשר השפיעו על החברה האנושית, כתרבות הרנסנס, ההשכלה, מהפכות מעצבות, קולוניאליזם, אימפריאליזם, מלחמות העולם, המלחמה הקרה והגלובליזציה.

דרישות הקורס

נוכחות בהרצאות

הקורס כולל 2 בחינות. בחינת אמצע סמסטר על 50 מושגים מתוך רשימת המושגים שתימסר. הבחינה תהיה אמריקאנית. **ציון עובר בבחינה זו הוא ציון של 70% ומעלה.** בחינה סוף שנה שתכלול את החומר הנלמד + רשימת קריאה חובה, הכוללת שורה של מאמרים. בחינה סוף שנה תהיה בחינה פתוחה. ציון הבחינה במהלך הסמסטר הוא 40% ושל סוף הסמסטר הוא 60% מהציון הסופי. ציון עובר בשני המבחנים, הוא תנאי למעבר הקורס. סטודנט/ית שנכשלה באחד משתי הבחינות לא יוכל לעבור את הקורס.

נושאי השיעורים ורשימת הקריאה

תרבות הרנסנס

עליית המדינה המודרנית

רפורמציה

המהפכה המדעית של המאה ה-17

אבסולוטיזם

עידן הנאורות

המהפכה הצרפתית והמהפכה האמריקאנית

רומנטיקה

המהפכה התעשייתית והשלכותיה

חברה, תרבות ומדע בשלהי מאה ה-19

קולוניאליזם ואימפריאליזם

מלחמת העולם הראשונה

בין שתי המלחמות (עליית הפשיזם והנאציזם)

מלחמת העולם השנייה

המלחמה הקרה

דה-קולוניזציה וניאו קולוניאליזם

האיחוד האירופי

המזרח הרחוק (סין, יפן והודו)

גלובליזציה

סיכום

רשימה ביבליוגרפית

א. קריאת חובה

1. אריאלי יהושע, "המהפכה האמריקאנית והמהפכה הצרפתית בראיה הדדית", י. כהן (עורך), המהפכה הצרפתית ורישומה (ירושלים, מרכז זלמן שזר, 1991), עמ' 37 – 71.

בספריה להיסטוריה: 944.04 מהפ.הצ (167230) וגם תדפיס 11254 (1124944)

2. הנטינגטון סמואל, התנגשות הציביליזציות תרגם דוד בן-נחום (ירושלים, מרכז שלם, 1993), עמ' 3 – 90.
שמו מדעי המדינה לפיהנט.הת (568783)

3. כהן סטיוארט, היסטוריה דיפלומטית של המאה ה-20, (תל אביב, אוניברסיטה פתוחה, 1998), פרק ג' יחידה 7, עמ' 9 – 65.

שמו מדעי המדינה לפי כהן.הי (321724)

4. סיוון עמנואל, התנגשות בתוך האיסלאם, (ת"א, עם עובד, 2005), עמ' 76 – 94.
בספריות: מדף פתוח, היסטוריה: 297.9 סיו.הת (107306) וגם תדפיס 10670 (1110825)

5. Hayes, Paul, "The Triumph of Caesarism, Fascism and Nazism", Hayes Paul, Themes in Modern History, 1890- 1945, (London, Routledge, 1992), pp. 174 – 204.
תדפיס 10671 (1110828)

6. Held, David and McGrew, Anthony, "The Great Globalization Debate: An Introduction", Held David and McGrew Anthony (eds.), The Global Transformation Reader, (Cambridge, Polity Press, 2000), pp. 1 – 45.
תדפיס 10672 (1110837) וגם (467572) 327.17 GLO 2000

7. Koch, H. W., "Social Darwinism as a Factor in the 'New Imperialism'", Koch H. W., The Origins of the First World War :Great Power rivalry and German war Aims, (Houndmills, Basingstoke: Macmillan, 1984), pp. 319 – 342.
תדפיס 10673 (1110844) וגם בספריה להיסטוריה: 940.3112 ORI (428491)

8. Shu, Guang Zhang, "China's Strategic Culture and Cold War Confrontations", Westad, Odd Aime, Reviewing the Cold War: Approaches, Interpretations, Theory, (London, Frank Cass 2002), pp. 258 – 277.
תדפיס 10674 (1110841)

ספרות מומלצת

1. רם, א., הומניזם – הרעיון ותולדותיו (תל אביב, משרד הביטחון, 1991)
בספריה לפילוסופיה: 144 רם.הומ (155180)

2. בר נביא, א., צמיחתה של המדינה המודרנית (תל אביב, משרד הביטחון, 1995)
320.101 בר-נבי.צמ (286685) וגם תדפיס 7212 לפרקים י-יב (433960)

3. הובסבאום, א., תקופת המהפכה: אירופה 1789 – 1848, תרגמה עליזה נצר (תל-אביב, הדר, 1965)
940.27 הוב.תק (201471)

4. טלמון, י., רומנטיקה ומרי, תרגם יונה לוי שחר (תל אביב, עם עובד, 1975),
940.28 טלמ.רו (140245)

5. הרסגור, מ., עידן האורות (תל אביב, משרד הביטחון, 1984)
בספריות: היסטוריה, פילוסופיה, ספרות: 940.253 הרס.עד (20449)

6. תומפסון, ד., אירופה מאז נפוליון, תרגם אריה חשביה (תל אביב, זמורה, 1984)
שמור מדעי המדינה לפי תומ.אי (18629)

7. שילוני, בן עמי., יפן המודרנית, תרבות והיסטוריה (תל אביב, שוקן, 1997)
שמור מדעי המדינה לפי שיל.יפ (344239)

8. הובסבאום, א., עידן הקיצוניות, המאה העשרים הקצרה 1914 – 1991, תרגמה כרמית גיא (תל אביב, עם עובד, 1991)
בספריה להיסטוריה: 909.82 הוב.עד (439772)

9. זנד, ש., הקולנוע כהיסטוריה: לדמיין ולביים את המאה ה-20 (תל אביב, עם עובד, 2002)
בספריות: מכון פדגוגי, היסטוריה: 791.43 זנד.קו (517488)

10. לואיס, ב., המזרח התיכון, אלפיים שנות היסטוריה, תרגמה עתליה זילבר (תל אביב, עם עובד: משרד הביטחון, 2000)
אין

11. גרב, ולטר, נפוליאון ותקופתו (תל אביב, משרד הביטחון, 1992)
בספריה להיסטוריה: 944.05 נפו(גר) (200431)
12. קולקה, ג. (עורך), עידן המהפכות: 1760 – 1830 (תל אביב, האוניברסיטה הפתוחה, 1981)
בספריות: היסטוריה, מכון פדגוגי: 940.25 אונ.עד (175902)
13. סמית, א., האומה בהיסטוריה, תרגמה איה ברויאר (ירושלים, החברה ההיסטורית הישראלית, 2003)
שמור מדעי המדינה לפי סמי.אמ (544890)
14. רחום, א., תת יבשת בטלטה – אמריקה הלטינית 1900 – 2000 (ירושלים, כרמל, 2003)
בספריה להיסטוריה: 980.039 רח.תת (550837)
15. הויט, א., עליית הרפובליקה הסינית, תרגמה ענת וינרב (תל אביב, אור עם, 1990)
אין
16. חורני, א. ח., ההיסטוריה של העמים הערביים, תרגם דן סגיר (תל אביב, דביר, 1996)
שמור מדעי המדינה לפי חור.הי (304950)
17. היצ'קוק, ו., המאבק על אירופה: ההיסטוריה הסוערת של יבשת מחולקת, 1945 עד ימינו, תרגמה כרמית גיא (תל אביב, עם עובד, 2006)
בספריה להיסטוריה: 940.55 היצ.מא (1102838)

1. Duiker W.J. and Spielvogel J. J., The Essential World History, vol. II (Belmont, Wadsworth Publishing, 2005)
909.DUI (1105751) : בספריה להיסטוריה
2. Fieldhouse D. K., Colonialism 1870 – 1945, (London, Macmillan, 1985)
אין
3. Holland, R. F., European Decolonization 1918-1981 (London, Macmillan, 1985)
909.82 HOL (58147) : בספריה להיסטוריה
4. Kagan D., The Western Heritage Since 1648, vol. II (N.Y. Prentice Hall, 2003)
909.09821 KAG (1105749) : בספריה להיסטוריה
5. Lundestad, G., East, West, North, South: Major Developments in International Politics 1945-1990 (Oslo, Norwegian University Press, 1991)
אין
6. Merriman, J., A History of Modern Europe: From the Renaissance to the Present (N.Y., W.W. Norton, 2004)
940.2 MER (584803) : בספריה להיסטוריה
7. Perry, M., Western Civilization, a Brief Survey (Boston, Houghton Mifflin Co, 1990)
901.9 PER (139665) : ספריה להיסטוריה

ספרות

1. ג'ין אוסטיין, על תבונה ורגישות
בספריה לספרות: 828.7 אוס.תב (47308)
2. גורג' אורוול, חנות החיות
שמור מדעי המדינה לפי אור.חו (482028)
3. שולפייר בודלר, פרחי הרוע (שירה)
בספריה לספרות: 848.8 בוד.פר (350035)

4. גיימס ג'ויס, נוליסס
בספריה לספרות: 828.91 ג'וי יו (452607)

5. דוסטוייבסקי, החטא ועונשו; השדים
בספריה לספרות: 891.733 דוס. חט (288059)

6. דניאל דיפו, רובינזון קרוזו
בספריה לספרות: 828.5 דפו.רו (1114827)

7. צירלס דיקנס, אוליבר טוויסט
בספריה למידענות: 028 דיק.או (474154)

8. וולטיר, קנדיד
בספריות: פילוסופיה, ספרות: 848.5 וול.קנ (229281)

9. טולסטוי, אנה קרנינה
בספריה לספרות: 891.733 טול.אנ (439912)

10. טורגנייב, אבות ובנים
בספריה לספרות: 891.733 טור.אב (237866)

11. פרימו לוי, הזהו אדם
בספריות: היסטוריה, ספרות, מכון פדגוגי: D47(45) לוי.הז (82683)

12. תומאס מאן, הר הקסמים
833.91 מן.הר (230073)

13. גבריאל גרסייה מרקס, מאה שנות בדידות
בספריות: מדף פתוח, ספרות: 863.64 גרס.מא (97034)

14. יונתן סוויפט, גוליבר מסעותיו ועלילותיו
בספריות: מדף פתוח, ספרות: 828.5 סוי.מס (322416)

15. איגנציו סיליונה, לחם ויין
853.91 סיל.לח (30403)

16. ליאופולד סנגור, מבחר שירים
אין

17. ארתור קסטלר, אפילה בצהריים
שמור מדעי המדינה לפי קסט.אפ (231166)

18. סלמן רושדי, פסוקי השטן
בספריה – מדף פתוח: 828.91 רוש.פס (105878)

19. זגפריד ששון, צייד השועלים
אין

20. אוקה שוהיי, אש בעמקים
בספריות: מדף פתוח, ספרות: 895.63 אוק.אש (126292)